

Національний університет біоресурсів і природокористування України

КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН І СУСПІЛЬНИХ НАУК

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
І.М. Савицька
“ 4 ” червня 2022 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри
міжнародних відносин і суспільних наук
протокол № 9 від 3 травня 2022 р.
в.о. завідувача кафедри
В.В. Стрілець

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП
«Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»
С.О. Білан

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДИПЛОМАТИЧНА ТА КОНСУЛЬСЬКА СЛУЖБА

спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Розробник: Варгатюк С.В. кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин і суспільних наук

Київ – 2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Зовнішня політика та дипломатія України

Спеціальність, освітній ступінь, освітня програма		
Спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії »	
Освітній ступінь	бакалавр	
Освітня програма	«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії »	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна	
Загальна кількість годин	60	
Кількість кредитів ECTS	2	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2022/23 н.р.	2022/23н.р.
Семестр	5	5
Лекційні заняття	15 год.	2
Практичні, семінарські заняття	15 год.	4
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	30 год.	54
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	2 год.	-
самостійної роботи студента	2 год.	-

–		
---	--	--

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є ознайомити студентів із засадами, принципами і структурою дипломатичної і консульської служби, досвідом провідних країн світу в роботі зазначених підрозділів системи міжнародного спілкування.

Завдання дисципліни:

- роз'яснення завдань діяльності дипломатичної служби;
- роз'яснення завдань діяльності консульської служби;
- розкриття ролі дипломатичної та консульської служби в сучасних міжнародних відносинах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- специфіку та понятійно-категоріальний апарат дипломатичної та консульської служби;
- історію зародження та становлення дипломатичної та консульської служби у світі та в Україні;
- національне законодавство та міжнародне право щодо забезпечення й регулювання дипломатичної та консульської служби;
- систему і механізм діяльності Міністерства закордонних справ, його вітчизняних та закордонних підрозділів;
- головні принципи, форми та методи створення і роботи посольств і консульств та визначення критеріїв ефективності їх діяльності;
- основні завдання і функції дипломатичних і консульських установ;
- дипломатичні і консульські імунітети та привілеї;
- форми і принципи діяльності багатосторонньої дипломатії та спеціальних місій.

вміти:

- користуватися набутими теоретичними знаннями;
- орієнтуватися в основних положеннях базових міжнародно-правових джерел, що регулюють зовнішні зносини та дипломатичну діяльність;
- підбирати критерії для визначення ефективності роботи посольств і консульств;
- застосовувати техніку ведення дипломатичних переговорів;
- користуватися засобами дипломатичної комунікації;
- готувати документи дипломатичного листування.

Перелік компетентностей випускника

1. Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

2. Загальні компетентності

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел інформації.

3. Спеціальні (фахові) компетентності

СК6. Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами).

СК12. Здатність до здійснення комунікацій та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини

Програма

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Організаційні, правові, адміністративні аспекти становлення дипломатичної та консульської служби

Тема 1. Поняття дипломатії та дипломатичної служби

Тема 2. Державні органи зовнішніх зносин

Тема 3. Структура і персонал дипломатичного представництва

Тема 4. Встановлення дипломатичних відносин. Відкриття дипломатичних представництв. Припинення дипломатичної місії.

Тема 5. Дипломатичні привілеї та імунітети

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Поняття, структура і статус провідних інституцій сучасної дипломатії

Тема 6. Функції дипломатичних представництв і засоби їх здійснення

Тема 7. Консульські відносини та консульські установи

Тема 8. Міжнародні організації як форма та вияв багатосторонньої дипломатії

Тема 8. Міжнародні організації як форма та вияв багатосторонньої дипломатії

1. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Організаційні, правові, адміністративні аспекти становлення дипломатичної та консульської служби

Вступ

Цілі та завдання дисципліни. Короткий зміст дисципліни. Індивідуальні завдання. Форми проміжного та підсумкового контролю.

Тема 1. Поняття дипломатії та дипломатичної служби

Поняття і визначення дипломатії. Визначення сутності та порівняння понять «дипломатія», «дипломатична служба», «дипломат». Форми та методи дипломатії. Дипломатичні конгреси, конференції, наради. Дипломатичне листування. Підготовка та підписання міжнародних договорів та угод. Щоденне представництво держави за кордоном. Робота посольств і місій. Представництво держав при міжнародних організаціях універсального та регіонального характеру.

Виникнення та формування основних історичних типів дипломатії. Зародження та становлення дипломатичної служби як невід'ємної частини державної служби. Характеристика головних історичних етапів розвитку сучасної дипломатії. Особливості дипломатії та дипломатичних служб провідних держав світу. Становлення і розвиток дипломатії України в

контексті багатівікового українського державотворення. Роль дипломатії в країнах з перехідними економіками: Роль української дипломатії в проведенні ринкових реформ в державі та в забезпеченні зовнішньополітичної та зовнішньоекономічної безпеки наприкінці ХХ – початку ХХІ ст.

Тема 2. Державні органи зовнішніх зносин

Поняття та особливості державних органів зовнішніх зносин, їх роль і місце в структурі державної влади.

Система органів зовнішніх зносин держави: загальні принципи її організації. Залежність від форми правління та політичного устрою. Центральні (внутрішні) органи зовнішніх зносин. Конституційні та спеціалізовані (конвенційні). Закордонні органи зовнішніх зносин. Постійні та Тимчасові. Конституція України про компетенцію Верховної Ради, Президента та Кабінету Міністрів у сфері зовнішніх - зносин держави та виконання дипломатичних функцій. Міністерство закордонних справ України — головний функціональний орган держави в реалізації зовнішньополітичного курсу країни. Його структура, основні історичні віхи формування протягом ХХ ст.. Проблеми кадрового забезпечення. Особливості формування української дипломатичної служби на сучасному етапі.

Нормативно-правова база зовнішніх зносин між державами. Базові міжнародно-правові джерела, що регулюють зовнішні зносини та дипломатичну діяльність: Віденський регламент 1815 р. і Аахенський протокол 1818 р.; Каракаська конвенція про консульські функції 1911р.; Гаванські конвенції про дипломатичних і консульських чиновників 1928р.; Конвенція про привілеї та імунітети ООН 1946р.; Конвенція про привілеї та імунітети спеціалізованих установ ООН 1947р.; Угода між ООН та США про місцеперебування Центральних установ ООН 1947р.; Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961р.; Віденська конвенція про консульські зносини 1963р.; Віденська конвенція про спеціальні місії 1969р.; Конвенція про запобігання і покарання злочинів проти осіб, які користуються міжнародним захистом, у тому числі дипломатичних агентів 1973р.; Віденська конвенція про представництво держав в їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 1975 р.

Принципи, форми організації та методи роботи дипломатичної служби України. Закон України «Про дипломатичну службу». Указ Президента України «Про заходи щодо вдосконалення координаційної діяльності виконавчої влади у сфері зовнішніх зносин» від 18 вересня 1996 р. Указ Президента України «Про Положення про дипломатичного радника центрального органу виконавчої влади» від 31 грудня 2005 року. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство закордонних справ України» від 12 липня 2006 року №960. Консульський Статут України 1994 р.

Тема 3. Структура і персонал дипломатичного представництва

Міжнародно-правові підстави для встановлення дипломатичних відносин. Дипломатичні відносини де-факто та де-юре. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961р. про порядок встановлення дипломатичних відносин між державами. Поняття «поновлення дипломатичних відносин». Політико-правові умови його реалізації.

Правове оформлення домовленості про встановлення дипломатичних відносин і відкриття дипломатичних представництв. Обмін дипломатичними представництвами.

Угода між державами про рівень дипломатичних представництв. Види дипломатичних представництв: посольства і місії (папські нунціатури та інтернаунціатури тощо). Призначення глави дипломатичного представництва. Поняття «агреман»: процедура його отримання. Відмова в агремані та її юридичні наслідки. Постанова Верховної Ради України «Про порядок призначення глав представництв України в іноземних державах та при міжнародних організаціях» від 15 липня 1994р. Класи глав дипломатичних представництв, їх акредитація в державах перебування. Процедура акредитації послів, посланників і повірених у справах.

Вірчі грамоти: протокольна технологія їх вручення главі держави перебування та правове значення цього акту.

Порядок призначення та вступу на посаду інших співробітників дипломатичного представництва. Особливості порядку призначення військових, військово-морських і військово-повітряних аташе. Постанова Верховної Ради України «Про відкриття дипломатичних і консульських представництв України» від 3 березня 1993р.

Завершення дипломатичної місії. Порядок відзиву глав дипломатичних представництв. Відкличні грамоти. Право держави перебування оголошувати членів персоналу дипломатичного представництва «персоною нон грата».

Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р. про поняття «*persona non grata*». Інші випадки завершення місії.

Структурні частини і підрозділи посольств і місій. Внутрішня організація роботи дипломатичних представництв. Методи роботи дипломатичних представництв. Планування роботи дипломатичних представництв.

Розпорядження Президента України «Про затвердження Положення про дипломатичне представництво України за кордоном» від 22 жовтня 1992 р.

Укомплектування персоналом дипломатичного представництва. Проблема чисельності дипломатичних представництв і міжнародно-правові шляхи її вирішення. Категоризація персоналу дипломатичних представництв: дипломатичний персонал, адміністративно-технічний та обслуговуючий персонал. Внутрішня охорона посольства: функціональні обов'язки та правовий статус. Глава дипломатичного представництва (посол, посланник, повірений у справах) — статус, функціональні обов'язки. Розподіл обов'язків серед решти членів дипломатичного персоналу посольства чи місії.

Дипломатичні класи та ранги. Дипломатичні ранги, які вживаються в діяльності української дипломатичної служби. Правова процедура їх присвоєння.

Тема 4. Встановлення дипломатичних відносин. Відкриття дипломатичних представництв. Припинення дипломатичної місії.

Необхідність у практичному формуванні дипломатичного представництва. Досягненні домовленості про обмін дипломатичними представництвами . Рівень представництв. Чотири стадії призначення глави дипломатичного представництва . Запит агремана. Призначення на посаду. Прибуття в країну призначення. Офіційний вступ на посаду. Вручення вірчої грамоти. Обов'язок запитувати агреман. Згода держави прийняти конкретну особу як главу іноземного дипломатичного представництва. Віденська конвенція 1961 року про агреман. Відмовлення в агремані. Відсутність пояснень мотивів відмовлення. Наслідки відсутності позитивної відповіді на запит агремана. Вступ глави представництва в посаду. Вручення вірчої грамоти. Повноваження (вірчі грамоти для послів і посланників. Аккредитація при главі держави. Вірчі листи для повірників у справах. Аккредитація при главі відомства іноземних справ. Оформлення аккредитації відповідно до правил, прийнятими в країні, що їх видала. Ряд обов'язкових реквізитів. Посилання на орган, що призначив главу представництва, країну призначення . Дія агреману на інших членів дипломатичного персоналу . Дотримання практики у відношенні військових аташе . Різновид запиту агремана. Припинення дипломатичної місії. Припинення державами підтримки офіційних відносин без їхнього розриву. Розрив дипломатичних відносин. Збройні конфлікти. Зникнення однієї зі сторін як суб'єкта міжнародного права. Припинення функції члена дипломатичного персоналу. Оголошенням дипломата *persona non grata*. Досмисл. Відмовлення дипломата виконувати свої функції.

Тема 5. Дипломатичні привілеї та імунітети

Особиста недоторканність як найважливіший дипломатичний імунітет. Особа дипломатичного агента недоторканна. Не підлягає арешту або затриманню. Влада країни перебування небезсила проти дипломатичного агента у разі порушення ним законів. Особисті юрисдикційні імунітети . Імунітет від кримінальної, адміністративної та цивільної юрисдикції. Імунітет дипломатичного агента від юрисдикції держави перебування не

звільняє його від юрисдикції акредитуючої держави. Особу може бути позбавлено юрисдикційного імунітету за згодою акредитуючої держави. Влада країни перебування не вправі самостійно позбавити дипломатичного агента імунітету. Саме в цьому сенсі юрисдикційні імунітети є абсолютними.

Дипломатичний агент — глава представництва або член дипломатичного персоналу представництва. Користування абсолютним імунітетом від кримінальної юрисдикції держави перебування. Право дипломатичного агента не брати участь у кримінально-процесуальних діях у будь-якій якості.

Дипломатичний агент користується імунітетом від цивільної юрисдикції держави перебування, який не є абсолютним. У яких випадках дипломатичний агент не має імунітетів. Недоторканність приватної резиденції, транспорту. Недоторканність чи захист приватної резиденції дипломатичного агента. Тлумачення терміну «приватна резиденція» як місце постійного проживання дипломатичного агента. Недоторканність засобів пересування дипломатичного агента.

Особисті фіскальні привілеї й імунітети. Звільнення дипломатичного агента від податків, зборів і мит. Особисті митні привілеї.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Поняття, структура і статус провідних інституцій сучасної дипломатії

Тема 6. Функції дипломатичних представництв і засоби їх здійснення

Норми міжнародного права. Функції дипломатичного представництва. Межі функцій дипломатичного представництва. Основні напрямки діяльності дипломатичного представництва. Віденська конвенція про дипломатичні відносини 1961 р. Загальновизнані функції дипломатичних представництв. Захист інтересів держави (яку представляють) та її громадян. Ведення переговорів. Інформаційна робота. Регулювалися звичайними нормами міжнародного права. Діяльність посольства або місії. Функція щодо заохочення дружніх відносин між відповідними державами. Історія дипломатії ще з учень Ману. Договірні норми міжнародного права. Віденська КДС 1961 р. Ідея

функції посольств і місій у веденні переговорів з урядом держави перебування. Роль інформаційної функції дипломатичних представництв держав. Здійснення дипломатичного захисту. Функції дипломатичного захисту. Вимагає скрупульозного дотримання всіх умов сфери діяльності посольства.

Тема 7. Консульські відносини та консульські установи

Історія становлення консульського інституту. Створення, розвиток та етапи формування консульської служби України. Консульський Статут України від 2 квітня 1994 року. Міжнародно-правова база встановлення та здійснення консульських відносин. Питання визнання держави та встановлення консульських відносин. Дипломатичні та консульські відносини: спільне та особливе. Основні умови та принципи встановлення консульських відносин та відкриття консульських представництв. Правове оформлення домовленості про встановлення консульських відносин. Поняття «консульська установа» та «консул».

Класи консульських установ та найменування глав консульських представництв. Штатні та позаштатні (почесні) консули. Консульський корпус і проблема старшинства. Призначення глави консульської установи. Консульський патент та екзекватура: їх сутність і значення. Порядок призначення і вступу на посаду консульських посадових осіб і співробітників консульства. Структура і персонал консульських представництв. Категорії персоналу. Внутрішня організація та методи роботи консульського представництва.

Завершення консульської місії. Порядок відзиву глав консульських представництв. Анулювання екзекватури. Право держави перебування оголошувати консульську посадову особу «*persona non grata*». Інші випадки завершення консульської місії.

Основні напрями діяльності консульських установ: інформаційна, консультативна, юридична. Головні консульські функції: паспортно-візова робота; функції з питань обліку та реєстрації актів громадянського стану; функції легалізації та засвідчення; функція надання допомоги громадянам акредитуючої держави. Додаткові консульські функції. Випадки виконання консульськими установами дипломатичних функцій. Обов'язки консульств, консульських посадових осіб і співробітників консульств по відношенню до держави перебування. Консульський округ. Засоби виконання консульських функцій. Право на вільні зносини з державою, яку представляє консульська установа (кодовані чи шифровані депеші, поняття «консульська валіза»).

Свобода пересування консульських посадових осіб по території консульського округу та її обмеження.

Історія виникнення та формування інституту консульських привілеїв та імунітетів. Спільне та відмінне в правовому положенні дипломатів і консулів з точки зору привілеїв та імунітетів. Початок і звершення дії консульських

привілеїв та імунітетів: права та обов'язки держави, яку представляють держави перебування. Основні види привілеїв та імунітетів у сучасній консульській практиці. Привілеї та імунітети консульства як закордонного органу зовнішніх зносин держави. Особисті привілеї та імунітети консульських посадових осіб. Коло осіб, які мають право користуватися консульськими привілеями та імунітетами. Умови та підстави для розповсюдження на консульських посадових осіб дипломатичних привілеїв і імунітетів.

Двосторонні договори як основа правового регулювання консульських відносин між державами. Віденська конвенція про консульські зносини 1963р. та Консульський Статут України від 2 квітня 1994р. про консульські привілеї та імунітети.

Тема 8. Міжнародні організації як форма та вияв багатосторонньої дипломатії

Визначення поняття «міжнародна (міжурядова) організація». Класифікація сучасних міжнародних організацій. Зародження інституту постійних представництв при міжнародних організаціях. Основні функції постійного представництва при міжнародній організації. Віденська конвенція про представництво держав в їхніх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру від 14 березня 1975р. — міжнародно-правова основа діяльності постійних представництв при міжнародних організаціях. Головна відмінність між посольством і постійним представництвом при міжнародній організації. Процедура видачі повноважень главі постійного представництва. Обов'язки держави перебування міжнародної організації до постійних представництв при міжнародних організаціях.

Привілеї та імунітети постійних представництв при міжнародних організаціях. Делегації, які направляються для участі в роботі сесії міжнародних організацій та їх органів — як тимчасові закордонні органи зовнішніх зносин держави. Види таких делегацій: делегації держав-членів, які беруть участь у роботі органів з правом голосу; делегації, які беруть участь в дискусіях без права голосу; делегації, які запрошуються для викладу своїх позицій без участі в обговоренні. Направлення делегацій, правова основа їх діяльності. Склад делегацій, категорії та чисельність їх персоналу. Повноваження делегацій, їх об'єми, порядок надання та реалізації.

Призначення глав і членів делегацій. Завдання делегацій і засоби їх виконання (приміщення делегацій, свобода зносин, свобода пересування членів делегацій). Питання про делегації спостерігачів в органах міжнародних організацій.

Поняття і види міжнародних конференцій, нарад, конгресів, симпозіумів тощо, їх роль, місце та значення в сучасній міжнародній, зокрема, дипломатичній практиці. Порядок скликання міжнародних конференцій. Визначення кола держав — учасниць міжнародних нарад і конференцій,

правові аспекти їх участі. Перелік питань для обговорення. Порядок відкриття конференції. Прийняття регламенту. Питання про голову конференції. Інститут співголів. Секретаріат конференції та інші її органи. Організаційні форми роботи міжнародних конференцій і нарад. Пленарні засідання та робота комітетів. Відкриті та закриті засідання. Порядок проведення дебатів. Мова міжнародних конференцій та нарад. Офіційна та робоча мови. Голосування: принципи та види. Сучасні форми прийняття рішень на міжнародних конференціях (правило консенсусу).

3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	
	Вступ. Цілі та завдання дисципліни.....	1
1	Основні поняття дипломатичної та консульської служби.....	2
2	Державні органи зовнішніх зносин і дипломатична служба.....	2
3	Дипломатичні відносини та дипломатичні представництва.....	2
4	Встановлення дипломатичних відносин. Відкриття дипломатичних представництв. Припинення дипломатичної місії установи.....	2
5	Спеціальні місії як форма дипломатії, дипломатичні переговори.....	2
6	Міжнародні організації як форма та вияв багатосторонньої дипломатії.....	2
7	Консульські відносини.....	2
Всього	15

представництв. Припинення дипломатичної місії.												
Тема 5. Дипломатичні привілеї та іmunітети		2	2									
Разом за змістовим модулем 1	Модульний контроль 15 листопада	10	10									
Змістовий модуль 2. Поняття, структура і статус провідних інституцій сучасної дипломатії												
Тема 6. Функції дипломатичних представництв і засоби їх здійснення		2	2									
Тема 7. Консульські відносини та консульські установи		2	2									
Тема 8. Міжнародні організації як форма та вияв багатосторонньої дипломатії		1	1									
Разом за змістовим модулем 2		15	15	0								
Усього годин		15	15	0								

8. Методи навчання

У навчальному процесі використовувалися різноманітні форми та методи роботи: читання лекцій, проведення семінарських занять, іспитових консультацій та іспитів, письмовий контроль у формі тестування, організація самостійної роботи студентів під керівництвом викладача,

керівництво та контроль за виконанням індивідуальних творчих завдань, рецензування написаних студентами рефератів, заохочення студентів до дискусій з проблемних питань, що виносяться на розгляд в плані практичних занять, відвідування МЗС України та інших державних та недержавних установ, пов'язаних із дипломатичною та консульською службами України .

9. Форми контролю

Перевірка рівня засвоєння знань студентів здійснювалася за допомогою завдань для проведення модульно-рейтингового (тематичного, проміжного та підсумкового) контролю знань з дисципліни «Дипломатична та консульська служби»

завдань для проведення контролю знань з питань, винесених на самостійну роботу студента;

тестових завдань різного рівня складності для контролю знань з усіх тем курсу, передбачених типовою програмою та робочою навчальною програмою.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль		Рейтинг з навчальної роботи R НР	Рейтинг з додаткової роботи R ДР	Рейтинг штрафний R ШТР	Підсумкова атестація (екзамен чи залік)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2					
0-100	0-100	0-70	0-20	0-5	0-30	0-100

Примітки. 1. Відповідно до «Положення про екзамен і заліки в НУБіП України», затвердженого ректором університету 20.02.2015 р., рейтинг студента з навчальної роботи R НР стосовно вивчення певної дисципліни визначається за формулою

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R(1)_{ЗМ} \cdot K(1)_{ЗМ} + \dots + R(n)_{ЗМ} \cdot K(n)_{ЗМ})}{K_{ДИС}} + R_{ДР} - R_{ШТР},$$

де $R(1)_{ЗМ}, \dots, R(n)_{ЗМ}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K(1)_{ЗМ}, \dots, K(n)_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{ДИС} = K(1)_{ЗМ} + \dots + K(n)_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі;

$R_{ДР}$ – рейтинг з додаткової роботи;

$R_{ШТР}$ – рейтинг штрафний.

Наведену формулу можна спростити, якщо прийняти $K(1)ЗМ = \dots = K(n)ЗМ$. Тоді вона буде мати вигляд $0,7 \cdot (R(1)ЗМ + \dots + R(n)ЗМ)$

$$R_{HP} = \frac{\dots}{n} + R_{DP} - R_{ШТР}$$

n

Рейтинг з додаткової роботи R ДР додається до R HP і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається студентам рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань студентів з дисципліни.

Рейтинг штрафний R ШТР не перевищує 5 балів і віднімається від R HP. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для студентів, які матеріал змістового модуля засвоїли невчасно, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

2. Згідно із зазначеним Положенням *підготовка і захист курсового проекту (роботи)* оцінюється за 100 бальною шкалою і далі переводиться в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Основна література

1. Балабанов К. В. Інститут почесних (нештатних) консулів / Костянтин Балабанов, Микола Трофименко // Актуальні проблеми міжнародних відносин. - Вип. 105 (Частина I). - С. 9-14.
2. Бироваш М. Консульський збір / Максим Бироваш // Корреспондент. - 2008. - № 38. - С. 34-36.
3. Віденська конвенція про дипломатичні зносини від 18 квітня 1961 року. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_048.
5. Віденська конвенція про консульські зносини, 1963 рік. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_047.
6. Віденська конвенція про представництво держав в їхніх відносинах із міжнародними організаціями універсального характеру, 1975 р. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_254.
7. Вуд Дж. Дипломатичний церемоніал и протокол / Джон Вуд, Жан Серре ; пер. з англ. Ю. П. Клюкіна, В. В. Пастюк, Г. И. Фоменко. – К : Міжнар. відносини, 2011. – 416 с.
8. Гуменюк Б. І. Дипломатична служба: правове регулювання : навч. посібник / Борис Іванович Гуменюк. - К. : Либідь, 2007. – 224 с.
9. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби : навч. посібник / Борис Іванович Гуменюк. - К. : Либідь, 2004. – 248 с.
10. Галушко В. П. Діловий протокол та ведення переговорів: Навчальний посібник / В. П. Галушко. — Вінниця: Нова книга, 2002. — 266 с.
11. Гуменюк Б. І. Дипломатична служба: правове регулювання. – Навч. посібник / Б. І. Гуменюк — К.: Либідь, 2007. — 224 с.
12. Калашник Г. М. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету: Навчальний посібник / Г. М. Калашник — К.: Знання, 2007. — 143 с.
13. Закон України «Про дипломатичну службу». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2728-14>.
14. Закон України «Про засади внутрішньої та зовнішньої політики». –
15. Історія та традиції зовнішньополітичної служби України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua/413.htm>.

16. Калашник Г. М. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету : навчальний посібник / Г. М. Калашник. - К. : Знання, 2007. - 143 с.
17. Комерційна дипломатія: торговельна політика і право : навч. посібник / [Л. Р. Доусон, М. З. Мальський, М. М. Микієвич та ін.]. - Львів : Астролябія, 2005. - 520 с.
18. Конвенція про спеціальні місії, 1969 рік. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_092.
19. Консульський статут України. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу :
<http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/127/94/conv>.
20. Кулик О. Елементи дипломатичного протоколу і дипломатичної практики в історії України / Олександра Кулик, Петро Сардачук. - Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2000. - 172 с.
21. Мальський М. З. Теорія міжнародних відносин : підручник / М. З. Мальський, М. М. Мацях. – К. : Знання, 2007. – 461 с.
22. Наказ Міністра закордонних справ України «Про затвердження Положення про акредитацію співробітників дипломатичних і консульських установ іноземних держав, міжнародних організацій та їхніх представництв, інших іноземних організацій». -
23. Почесні консули України за кордоном. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу :
<http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua/412.htm>.
24. Розпорядження Президента України «Про затвердження Положення про дипломатичне представництво України за кордоном». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/166/92-%D1%80%D0%BF>.
35. Сагайдак О. П. Дипломатичне представництво: організація і форми роботи : Навчальний посібник / О. П. Сагайдак, П. Д. Сардачук - К. : Знання, 2008. – 295 с.
36. Сагайдак О. П. Дипломатичний протокол та етикет: Навчальний посібник / О. П. Сагайдак. - К. : Знання, 2006. - 380 с.
27. Структура МЗС України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua/856.htm>.
28. Указ Президента України «Про день працівників дипломатичної служби». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1639/2005>.

29. Указ Президента України «Про дипломатичний та службовий паспорти України». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/153/98>.
30. Указ Президента України «Про Консульський статут України». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/127/94>.
31. Указ Президента України «Про Положення про державний протокол та церемоніал України». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/746/2002>.
32. Указ Президента України «Про Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/198/93>.
33. Указ Президента України «Про Положення про Міністерство закордонних справ України». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/381/2011>.
34. Указ Президента України «Про Положення про нештатних (почесних) консулів України». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/150/97>.
35. Україна дипломатична : науковий щорічник / [Грищенко К., та ін.]. - Київ, 2011. - Вип. 12. - 1040 с.
36. Budget. Ministire des Affaires йtrangires. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.diplomatie.gouv.fr/fr/les-ministres-et-le-ministere/activite-et-budget/budgets/article/ministere-des-affaires-etrangeres-101121>.
37. Practical Guide for the Diplomatic Corps Accredited in Spain. – Imprenta dei Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperacion. – 5.a Edicion. - Madrid, marzo 2010. – 92 p.
38. Review of 2008-2010. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.fco.gov.uk/en/about-us/what-we-do/spend-our-budget/review-08-10>.

12. Інформаційні ресурси

1. Міністерство закордонних справ України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua>

//www.mfa.gov.ua/.

2. The Overseas Territories Security, Success and Sustainability. – [Электронный ресурс]. -

Режим доступа : [http://www.fco.gov.uk/resources/en/pdf/publications/overseas-territories-white-](http://www.fco.gov.uk/resources/en/pdf/publications/overseas-territories-white-paper-0612/ot-wp-0612)

[paper-0612/ot-wp-0612](http://www.fco.gov.uk/resources/en/pdf/publications/overseas-territories-white-paper-0612/ot-wp-0612)Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки..

3. U.S. EMBASSIES, CONSULATES, AND DIPLOMATIC MISSIONS. United States

Department of State. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа :

<http://www.usembassy.gov/>.

4. United Kingdom Foreign and Commonwealth office. UK Embassies. - [Электронный ресурс].

- Режим доступа : <http://www.fco.gov.uk/en/travel-and-living-abroad/find-an-embassy/>.

5. United State of America Foreign Service Act. - [Электронный ресурс]. -

Режим доступа :

<http://transition.usaid.gov/policy/ads/400/fsa.pdf>.

6. US Department of State. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа :

<http://www.state.gov/>.

7. Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China. -

[Электронный ресурс]. -